

Gemeente Rotterdam

Technische sessie Rattenoverlast

Commissie BWB

2 april 2025

Inhoud

- Introductie populatiedynamiek
- De Rotterdamse situatie:
 - Omvang overlast
 - Oorzaken overlast
 - Afdeling plaagdierbeheersing
 - IPM en Rotterdamse aanpak
 - Maatregelen op een rij
 - Proef 'Neem Freddie aan'
- In gesprek met experts:
 - Boswachter
 - Ecoloog
 - Plaagdierbeheerser en frettteur
 - Adviescommissie dierenwelzijn

Populatiedynamiek: André de Baerdemaeker

De bruine rat – *Rattus norvegicus*

- ❖ Oost Azië
- ❖ 18e eeuw naar Europa
- ❖ Nu wereldwijd, vooral in stedelijke en waterrijke gebieden
- ❖ Gravers
- ❖ Omnivoor met een voorkeur voor menselijk afval en diervoeding
- ❖ Slimme groepsdieren met hiërarchie
- ❖ Communicatie via geluiden, geuren en lichaamstaal
- ❖ Zeer snelle voortplanting, meerdere nesten per jaar
- ❖ Veelal nachtactief maar niet uitsluitend
- ❖ Goede klimmers, springers en zwemmers

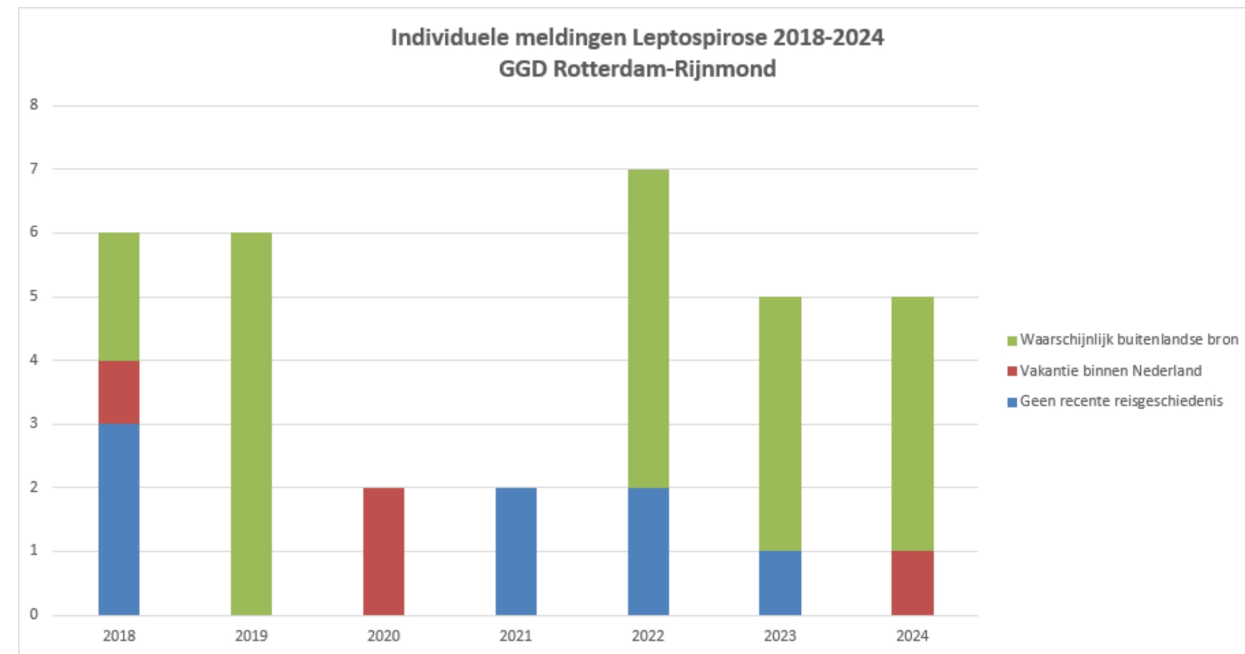
.....Een succesvolle en veelzijdige overlever die zich goed aanpast aan verschillende omgevingen.....

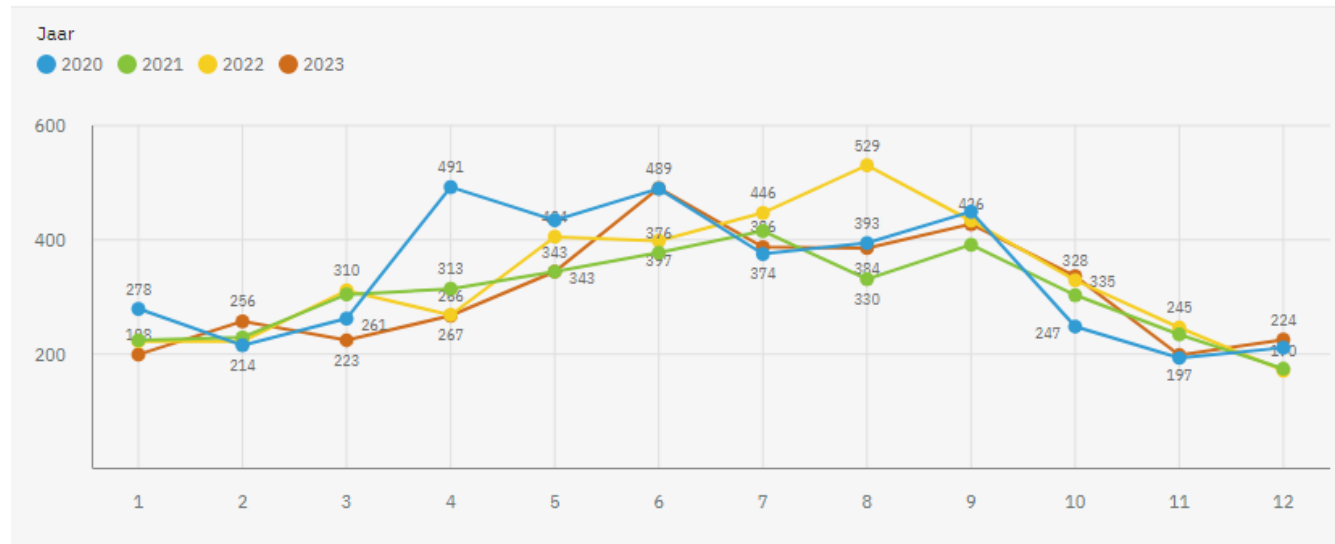
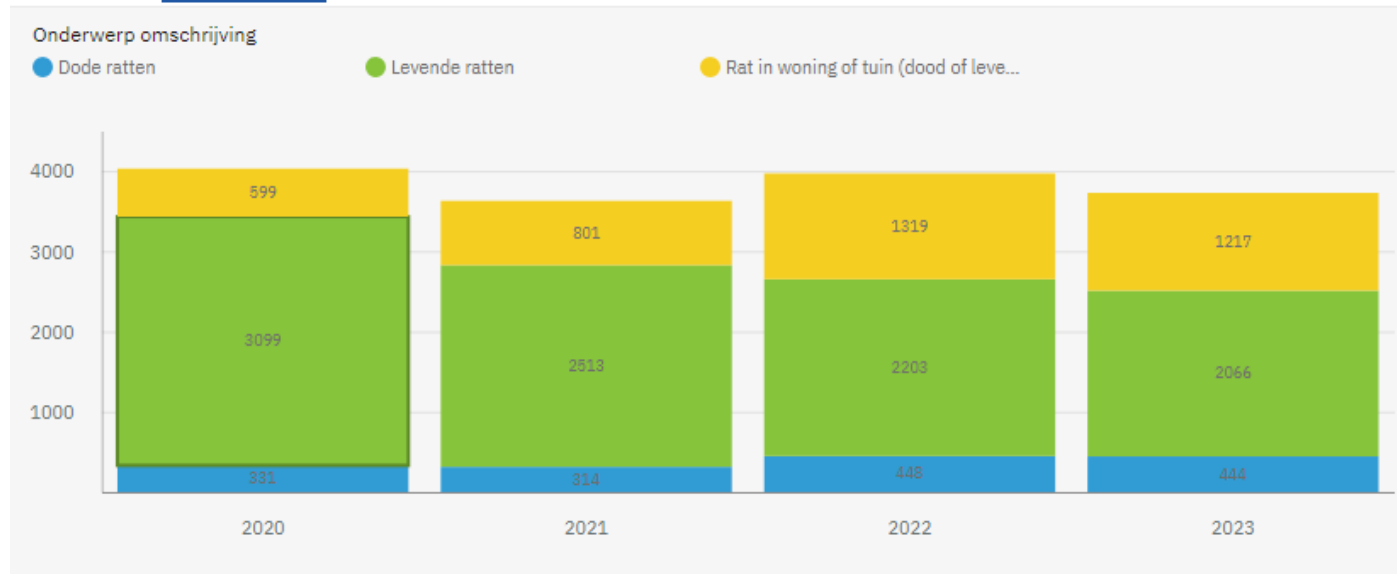
Aard overlast

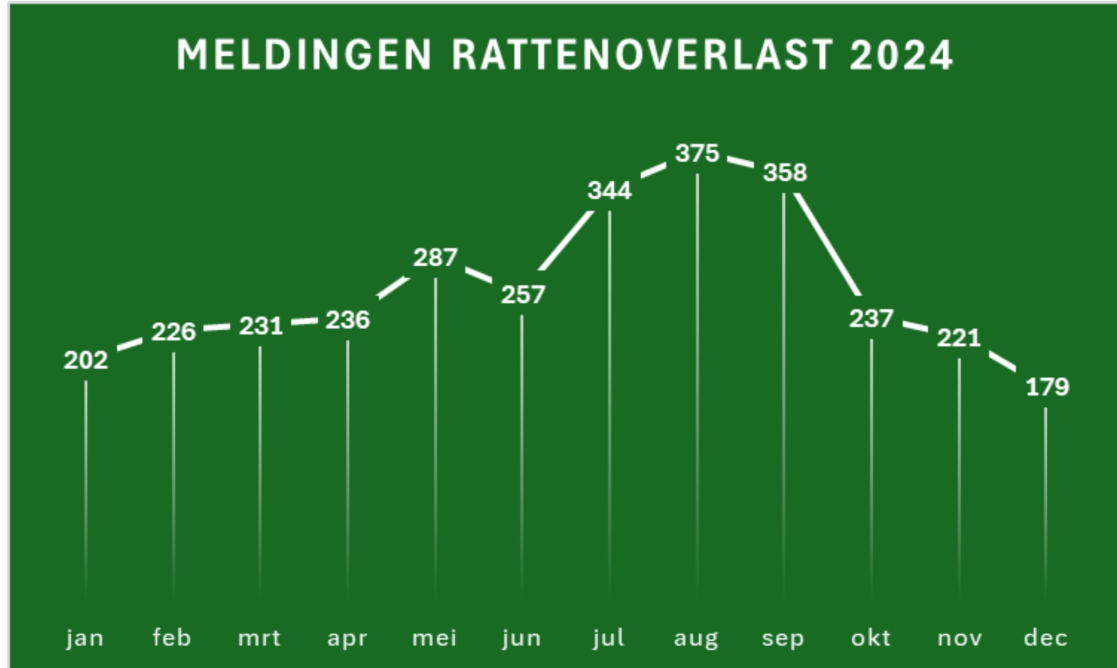
- Schade aan kabels, voedselvoorraden, isolatiemateriaal
- Angst/verminderd gevoel van welzijn in eigen buurt of huis
- Risico op verspreiding ziektes: erg klein

Omvang rattenoverlast in Rotterdam – recente historie

Rattenoverlast 2024

- ❖ Meldingen buitenruimte: 3153 (inclusief dode ratten)
- ❖ Huisbezoeken: 2300 (inclusief muizen, ca. 10%)
- ❖ Vergelijkbaar met voorgaande jaren maar trendbreuk

Huidige Aandachtsgebieden & Risicofactoren

Stadsdriehoek. Veel horeca en hoge populatiedichtheid.

Oude Noorden. Oude stadswijk met oude bebouwing en voedsel op straat.

Zuidplein. Veel horeca en bezoekers.

Spangen. Oude stadswijk met oude bebouwing en voedsel op straat.

Schiemond. Bouwwerkzaamheden en bovengrondse containers.

Hillesluis. Oude stadswijk met veel horeca en voedsel op straat.

Organisatie van plaagdierbeheersing

- ❖ Sinds 1876!
- ❖ 10 plaagdierbeheersers; ieder heeft 'eigen' wijken
- ❖ IPM: van bestrijden naar beheersen (preventie, omgevingsmanagement en adviseren).
- ❖ Doorontwikkeling naar wijkgerichte rattenaanpak
- ❖ Ook andere plaagdieren

Taken plaagdierbeheersers

- ❖ Meldingen onderzoeken
- ❖ Zichtbaar dagelijks in de wijken aanwezig zijn
- ❖ Huisbezoeken afleggen
- ❖ Determineren van monsters
- ❖ Klemmen (her)plaatsen/controleren
- ❖ Adviseren, voorlichten en registreren
- ❖ Gif inzetten na opschaling conform IPM
- ❖ Ratten en muizen bestrijden in gemeentelijke panden
- ❖ Maar ook: bestrijding invasieve exoten (insecten), bedwantsen, wespen, kakkerlakken in woningen (op aanvraag)

Er zijn geen filters toegepast.

Deze tab

Afdeling naam
Schone Stad Plaagdierbel 1

Jaar
2023 1

Maandnummer

Weeknummer

On...

Aantallen MSB - Analyse MSB - Rene Performance Kaart Definitie Meldingen per bewoner

innen de Ring

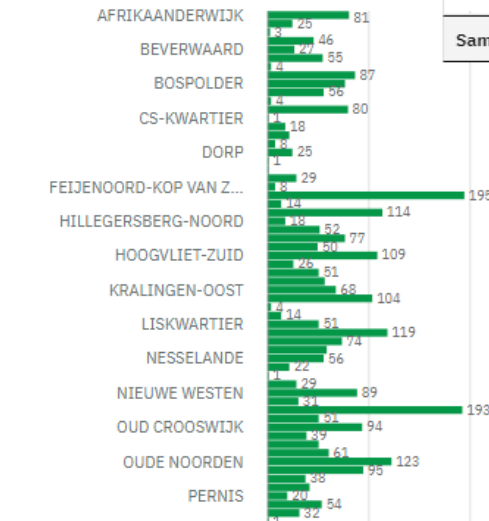
	Aantal meldingen
	574
ISW...	404
	336
TRUM	410
	1.724

iten de Ring

	Aantal meldingen
	114
VO...	18
ZUID	52
	14
	56
	193
	51
	54
	123
	31
	51
	757

Industriegebieden

Buurtnaam	Aantal meldingen
EEMHAVEN	1
EUROPOORT	1
KRALINGEN-OOST	68
KRALINGEN-WEST	104
KRALINGSE BOS	4
NIEUW MATHENESSE	1
SPAANSE POLDER	9
VONDELINGENPLAAT	1
Samenvatting	189

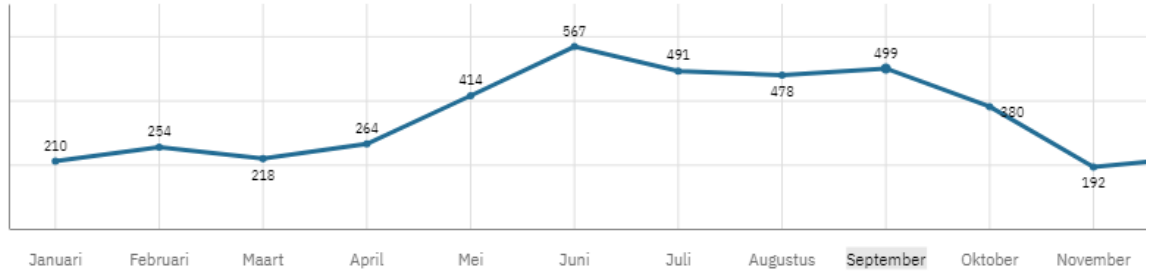
Rayon Zuid binnen de Ring

Wijknaam	Aantal meldingen
CHARLOIS	383
FEIJENOORD	473
IJSSELMONDE	380
Samenvatting	1.236

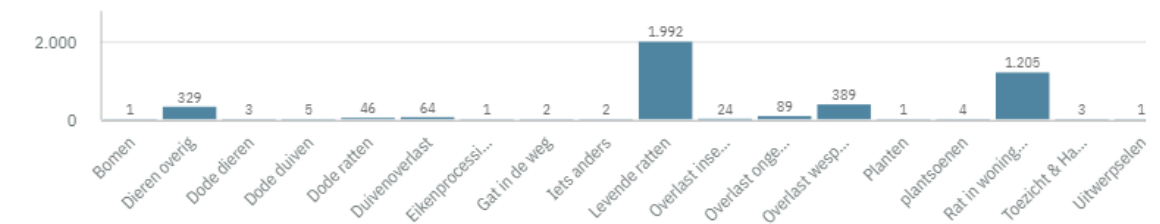
Rayon Zuid buiten de Ring

Wijknaam	Aantal meldingen
HOEK VAN HOLLAND	38
HOOGVLIET	159
PERNIS	20
ROZENBURG	40
Samenvatting	257

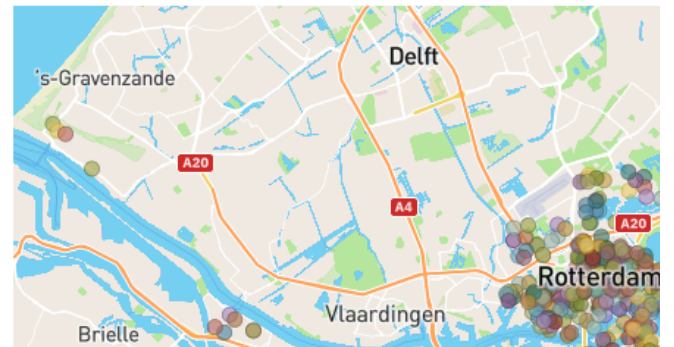
Aantal meldingen per maand

Aantal meldingen per onderwerp

Top 10 straten

Integrated Pest Management

Landelijke regelgeving

Kern:

- ❖ Monitoring
- ❖ Preventie
- ❖ Duurzame Oplossingen & Mechanische Bestrijding
- ❖ Allerlaatste redmiddel bestrijding met rodenticiden (gif)

Rotterdamse aanpak

De bewoner maakt een melding

Onderzoek n.a.v. melding:
probleem? Oorzaak?

Advies over aanpak rattenoverlast

Als er sprake is van grootschalige
overlast → wijkgerichte actie

Integrale aanpak pakt de bron
van overlast aan

Uitdagingen

- ❖ Samenwerken met interne en externe stakeholders
- ❖ Mensen en middelen niet altijd toereikend voor toenemende taken
- ❖ Gedrag bewoners: lastig te beïnvloeden
- ❖ Imago rat
- ❖ Klimaatverandering: steeds meer invasieve exoten

Ontwikkelingen

- ❖ Plaagdierbeheersing als onderdeel van stedelijke inrichting
- ❖ Biodiversiteit & Plaagdierbeheersing
- ❖ Communicatie richting bewoners & andere stakeholders
- ❖ Data gedreven werken

**2025
RATTENOVERLAST
KRALINGEN-CROOSWIJK**

Mogelijke bestrijdingsmethoden

Mechanisch

Klemmen

Verdrinkingsval

Rioleringsval

Chemisch/inzet middelen

Rodenticiden

CO2 in rattenholen

Anticonceptie in lokvoer

Bejaging

Honden

Fretten

Afschot (luchtbuks)

Biologisch

Natuurlijke vijanden

Verjaging

Ultrasoon geluid

Geurmiddelen

Proef natuurlijke vijanden

Februari: motie 'Laten we Freddie aannemen'

'Organiseer een proef van drie maanden in Vreewijk waarbij op grotere schaal natuurlijke vijanden worden ingezet om de (ratten)populatie terug te dringen'.

! Fret = gedomesticeerde bunzing

Uitzetten van wilde natuurlijke vijanden kan niet zomaar

Biodiversiteit, versterking van groene verbindingen → meer natuurlijke vijanden en meer concurrenten v.d. rat.

- ❖ Inzet van fretten m.b.v. een fretteur
- ❖ Niet alle plekken zijn geschikt!
- ❖ Vooralsnog 3 bezoeken aan vijf locaties: 31-3, 3-4 en 9-4
- ❖ Monitoren: vangst en methode van doden, benodigde tijdsinvestering, successen en uitdagingen, reacties publiek, hoe lang effect van wegvangen
- ❖ Rapporteren

Locaties proef fretteren

- Cor Kieboomplein
- Afrikaanderplein (park)
- Slaghekstraat
- Putselaan
- Brede Hilledijk

Vreewijk: ongeschikt door de inrichting en het lage aantal meldingen.

Eerste Ervaring

Zeer effectief 25 ratten
gevangen op twee
locaties

Gemengde reacties
van publiek

Tijdsduur zeer locatie
afhankelijk

In gesprek met de experts

❖ Coen van den Berg:	boswachter
❖ Cock Storm:	plaagdierbeheerser
❖ Manon van der Meer:	stadsecoloog
❖ André de Baerdemaeker:	adviescommissie dierenwelzijn en stadsnatuur
❖ Nico Kraaijeveld:	fretteur
❖ Shurelio Kortzorg:	adviseur plaagdierbeheersing